

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **M. D.,** zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 6. 2004 č. j. 59 Az 48/2004 – 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 9. 6. 2004 č. j. 59 Az 48/2004 - 33 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2004 č. j. OAM-113/LE-B01-B03-2004, kterým nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), současně bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování dle § 91 téhož zákona. V odůvodnění rozsudku se krajský soud podrobně zabýval jednotlivými žalobními námitkami a mimo jiné uvedl, že se ztotožňuje s hodnocením žalovaného, že potíže, které žalobce ve své vlasti měl, nejsou politického charakteru a jednání neznámých osob nelze označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. V žalobcově případě scházejí dva znaky nezbytné pro to, aby bylo možné

aplikovat ustanovení § 12 zákona o azylu o pronásledování z politických důvodů, a to pronásledování pro politické názory a pronásledování iniciované či trpěné státem, nikoli prováděné soukromými osobami. Žalobce dal přednost odjezdu z vlasti, aniž se pokoušel domoci se nápravy stížnosti na činnost policie u jejích vyšších složek, pokud s její činnosti nebyl spokojen. Krajský soud rovněž nesdílel názor stěžovatele, že v jeho případě jsou splněny požadavky ustanovení § 91 zákona o azylu, neboť ze zprávy o situaci v zemi původu žalobce se nepodává, že by poměry na Ukrajině nedovolovaly žalobcův návrat, jak v žalobě tvrdil. Závěrem krajský soud shrnul, že v mezích žalobních bodů nebyl žalobce zkrácen na svých právech ani rozhodnutím žalovaného, ani jeho postupem, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti citovanému rozsudku krajského soudu podal stěžovatel včas kasační stížnost, ve které uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Dle stěžovatele byla nesprávným způsobem posouzena právní otázka, zda je možno na něj vztáhnout ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Stěžovatel se ve své domovské zemi dostal do potíží, kdy byl pronásledován ukrajinskými nacionalisty, se kterými nesouhlasil, a tyto své politické postoje dával veřejně najevo. Pokud se snažil najít ochranu u policie, ani ta mu nepomohla a naopak podporovala útočníky. Z tohoto důvodu stěžovateli nezbylo než vycestovat ze země a požádat o azyl. Stěžovatel je přesvědčen, že právě s ohledem na uvedené je dán důvod k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce byl perzekuován pro své politické názory a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. sám tuto situaci podporuje. Dále má stěžovatel za to, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Žalovaný zcela nerespektoval situaci žalobce, že jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi. Rovněž má stěžovatel za to, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou, neboť žalovaný se dopustil porušení správního řádu minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování a jeho rozhodnutí neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, když odůvodnění rozhodnutí je nedostatečné. Stěžovatel také nesouhlasí se způsobem, jakým se soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování, neboť stěžovatel nepovažuje svůj návrat do vlasti vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie za bezpečný, při vycestování zpět na Ukrajinu mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu se zákonem, odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele a na vydané rozhodnutí. Dále žalovaný poukazuje na skutečnost, že stěžovatel se podle svých údajů na území České republiky zdržuje již od roku 1997 či 1998 a azylovou žádost podal až po rozhodnutí o vyhoštění. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 24. 2. 2004 žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že v roce 1996 musel odjet z Ukrajiny, protože měl problém s nacionalisty. Odjel autobusem do Polska, kde pracoval ve městě B., přibližně po roce se rozhodl odjet do České republiky, protože mu připadala perspektivnější. Do České republiky přijel někdy v dubnu roku 1997, celou dobu pracoval v P., přičemž byl vícekrát zadržen

policií, obdržel správní vyhoštění, ale neodjel. Jednou něco ukradl s kamarádem a byl poprvé ve vězení, dále byl ve vězení za maření výkonu rozhodnutí, naposledy byl zadržen 7. 1. 2004 a byl umístěn do Z. p. z. c. B.. V pohovoru k žádosti o udělení azylu dne 25. 2. 2004 stěžovatel podrobněji vylíčil své problémy ve vlasti, které započaly při výkonu základní vojenské služby, když odmítl vyplnit rozkaz, a trvaly i po ukončení vojenské služby, kdy měl potíže s nalezením zaměstnání. Asi v roce 1994 začal stěžovatel podnikat v prodeji a nákupu zboží, dostal se do problémů s ukrajinskými nacionalisty, tyto osoby znal od vidění, neví, zda byly z nějaké organizace. Vyhrožování ze strany těchto osob stěžovatel ohlásil na policii, kde byl sice sepsán protokol, ale bylo řečeno, že policie s tím nic dělat nebude, že má důležitější věci. Bezprostřední pohnutkou k odchodu z Ukrajiny bylo dle stěžovatele to, že pro něj nebyla práce, chtěl být policistou, to se nepodařilo, a šance, že zůstane žít, neměl kvůli lidem, kteří mu vyhrožovali. Kromě policie se nikam jinam o pomoc neobrátil, nebylo kam, ohlášení na policii vzal zpět. Stěžovatel uvedl, že v České republice žil nelegálně od roku 1997 nebo 1998, do té doby překračoval hranice, aby si legalizoval pobyt, do roku 2000 zde pobýval bez dokladů a poté mu známí sehnali běloruský pas. Dalším důvodem žádosti o azyl je skutečnost, že jeho družce, která je také žadatelkou o azyl, se před pár dny narodila dvojčata, stěžovatel má zájem v České republice žít s rodinou. Stěžovatel uvedl, že kromě problémů s armádou jiné problémy se státními orgány neměl, politického života ve vlasti se aktivně neúčastnil. V případě návratu do vlasti si stěžovatel neuměl představit, jak by tam dále žil, nejsou tam pro něj žádné možnosti.

Součástí správního spisu je také část Zprávy o dodržování lidských práv za rok 2002 na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud neshledal oprávněným stěžovatelem uplatněný důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky ohledně splnění podmínek pro udělení azylu krajským soudem. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Právní otázkou, kterou se soud v předcházejícím řízení zabýval, je otázka, zda důvody uváděné stěžovatelem, a to problémy se soukromými osobami (stěžovatel je označuje jako ukrajinské nacionalisty) a potíže s nalezením zaměstnání ve vlasti, mohou být důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Dle citovaného ustanovení se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, krajský soud se všemi těmito skutečnostmi řádně zabýval a dospěl ke správnému závěru, že stěžovatelem uváděné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a žalovaný tak nepochybil, když stěžovateli azyl neudělil.

Co se týče námitky stěžovatele o nedostatečně provedeném dokazování a z toho plynoucím nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci, má Nejvyšší správní soud za to, že žalovaný provedl ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel zejména z tvrzení stěžovatele uváděných v žádosti o udělení azylu

a v pohovoru k žádosti, z informací o situaci na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných pokladů potřebných pro rozhodnutí, ve věci provedl řádné dokazování a dospěl ke stejným právním závěrům jako žalovaný. Nejvyšší správní soud přijaté závěry sdílí a v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále uvádí, že krajský soud nesprávně posoudil otázku porušení ustanovení správního řádu žalovaným v řízení o udělení azylu, v čemž stěžovatel spatřuje důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud postupoval v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s., když přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, přičemž namítané porušení ustanovení správního řádu neshledal. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska. Krajský soud se v napadeném rozsudku dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatele, včetně otázky existence překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu, přičemž neshledal stěžovatelem tvrzené nedostatky a porušení, odůvodnění rozsudku poskytuje dostatečnou skutkovou a právní oporu jeho výroku. Proto Nejvyšší správní soud neshledal důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatků důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Zde soud podotýká, že stěžovatel sice formálně podřadil vytýkané vady pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., obsahově se však jedná opětovně o vady spadající pod písm. b) citovaného ustanovení. Ani v tomto bodu však splnění důvodů kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Takovými novými skutečnostmi jsou námitky stěžovatele uplatněné až v kasační stížnosti o tom, že ve vlasti dával veřejně najevo své politické postoje a názory, že za tyto názory byl perzekuován a stát tuto situaci toleroval. Jelikož stěžovatel citované skutečnosti neuvedl v rámci správního řízení o udělení azylu ani v rámci řízení o žalobě, ale teprve po vydání napadeného rozsudku krajského soudu, nemůže se jimi Nejvyšší správní soud zabývat.

Na závěr Nejvyšší správní soud připomíná, že právní institut azylu nelze směšovat s instituty sloužícími k legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, které jsou vymezeny například v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel podal také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec

jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. srpna 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu